Massiline korratus

Ohuhinnang: Massilise korratuse asetleidmine on vähe tõenäoline. Eelmise hindamisega võrreldes ei ole ohuhinnang muutunud.

Euroopas on viimaste aastate massiliste meeleavalduste peamisteks põhjusteks olnud poliitiline olukord ja/või majandust, julgeolekut või kliimat puudutavad otsused. 2023. ja 2024. aastal laienes Euroopas rohepöördest ajendatud põllumeeste protest, kuigi põhjuseid on rohkem, nt äärmuslikud ilmaolud, odavad importtooted, toetussüsteemide puudumine jne. Meeleavaldused võivad alguse saada ka mujal aset leidnud üksikjuhtumitest (näiteks Black Lives Matter, mis laienes USAst üle Euroopa).

Eestis ei ole üle kümne aasta toimunud meeleavaldusi või avalikke koosolekuid, mis oleks viinud massiliste korratusteni. Viimaste aastate suuremad kogunemised Eestis on olnud seotud eelkõige tegevuste ja otsustega kriiside ajal ning julgeolekuvaldkonnas.

Trendina on näha registreeritud meeleavalduste sagenemist. Mõjutavad tegurid on eelkõige muutused julgeolekukeskkonnas ning inimeste toimetulekus, mistõttu on meeleavaldused, millel on oht eskaleeruda massiliseks korratuseks, eelkõige reaktsioonid poliitilistele otsustele. Korratust vallandavaks teguriks võib olla vastava eelsündmuse meediakajastus ning vaenulike riikide sihipärane mõjutustegevus.

OHUD

- Inimeste toimetulek on halvenenud ja rahulolematus on suurenenud ning seda kasutatakse jätkuvalt ära poliitilises võimuvõitluses, mistõttu on massiliste rahvakogunemiste arv oluliselt kasvanud.

- 2007. aasta aprillirahutused näitasid, et ühiskonnas toimuvaid sündmusi ja poliitilisi otsuseid kasutatakse ära Venemaa Föderatsiooni mõjutustegevuses, st ühiskonnas tekkivaid eriarvamusi ja vastuseisu kasutatakse ära ja suunatakse, mille tulemusel võivad meeleavaldused viia meeleavaldajate kokkupõrgeteni ja korratusteni.

- Massilised ohvritega korratused toimuvad kõige sagedamini meeleavaldajate ja politsei vahel. Sündmuse arengus saavad määravaks rahumeelsele protestile tulnud halbade kavatsustega inimesed, kes teadlikult tahavad muuta olukorra vägivaldseks.

- ✓ Inimesed saavad infot varasemast hoopis teistsugustest ja killustatud allikatest, mille üle rakendatakse järelevalvet varasemast palju vähem. Kuna erinevaid kanaleid on palju, siis on ka infomüra suur ning inimestel on raskem eristada valeinfot tõesest teabest.

TEGEVUSED

- ✓ Kinnipidamise ja massiohje võimeid arendatakse, sh abipolitseinike kriisirolli kaudu. Samuti on Eestis loomisel sõjaväepolitseis aega teeninud reservväelastest koosnev 1000-liikmeline kriisireserv, kelle ülesanne on aidata politseid migratsiooniründe ja siserahutuste korral.

- ✓ Olukorrateadlikkust tagatakse sise- ja välisriiklike ohtude hindamisega, et prognoosida sündmuse tõenäosust.

- ✓ Korraldatakse riskikommunikatsiooni ning avalikkust teavitatakse korratuste põhjustest ja nendega kaasnevatest ohtudest.

- ✓ Arendatakse õigusrikkumiste menetlemisega seotud protsesse.

Ava kõik

Loe veel

Prokuratuuri aastaraamatud, aastaraamat 2024 avaneb uues vahekaardis

KAPO aastaraamatud, aastaraamat 2023–2024 avaneb uues vahekaardis

Global Protest Tracker, Carnegie Endowment for International Peace avaneb uues vahekaardis

Viimane uuendus 11.11.2025